
Twistgesprek

Antirookbeleid
heeft wel/niet
activisme nodig

Voor het terugdringen van roken is activisme nodig, vindt *Wanda de Kanter*.
Juist met polderen zijn resultaten te boeken, stelt *Floris Italianer*. Een
twistgesprek per e-mail onder leiding van *Arnold de Groot*.

Wanda
de Kanter

is longarts bij
het Antoni van
Leeuwenhoek en
voorzitter van de
Stichting Rook-
preventie Jeugd.

Met 20.000 tabaksdoden per jaar kun je niet polderen. Actie is nodig

In 2013 sloegen de Hartstichting, KWF Kankerbestrijding en het Longfonds de handen ineen. Met de Alliantie Nederland Rookvrij zochten ze de samenwerking met gemeenten, ziekenhuizen, sportbonden en andere organisaties, 155 in totaal. Om gezamenlijk krachtiger het roken terug te dringen. Ze sloten onder meer het preventieakkoord met staatssecretaris Blokhuis (Volksgezondheid) november vorig jaar. Deze week bracht *Trouw* naar buiten dat de alliantie de Stichting Rookpreventie Jeugd van longartsen Wanda de Kanter en Pauline Dekker uit de organisatie heeft gezet. Met hun website *TabakNee* kiezen zij voor een activistische, confronterende aanpak, en dat past niet bij de afgesproken strategie, vindt voorzitter Floris Italianer van de alliantie. *NRC* nodigde Wanda de Kanter en Floris Italianer uit om met elkaar in gesprek te gaan, over de stelling: voor het realiseren van effectief antirookbeleid is activisme nodig.

WdK is Wanda de Kanter, FI is Floris Italianer.

WdK: „Beste Floris, een maand geleden belde je me op dat je met je bestuur van de Alliantie Nederland Rookvrij had besloten dat de Stichting Rookpreventie Jeugd van mij en Pauline Dekker niet meer in de alliantie thuis hoorde. De beslissing was genomen, er was geen discussie meer mogelijk. Om de 155 partners van dit besluit op de hoogte te brengen stelde je voor dat wij samen een brief zouden sturen aan alle partners. Aangezien wij geen enkele reden hadden om uit de alliantie te stappen, heb ik je gemaaild dat onder geen beding mijn naam onder de brief aan de alliantiepartners kon komen te staan. Om de simpele reden dat wij de meerwaarde zien van samenwerken, ik geen alliantiebijeenkomst gemist heb en wij er helemaal niet uit wilden stappen. Ik vroeg je waarom wij er juist nu uit moesten. Je zei dat je ‘last’ van ons had in je strategische ontmoetingen in Den Haag. Aan de tabakstafel. Onze artikelen op *TabakNee* zouden het preventieakkoord vertragen. Waarom moesten wij er met zo’n grote haast uit? Is juist ons activisme, onze volharding niet cruciaal als er bij ieder uitstel door gepolderd 20.000 doden per jaar vallen? En zijn we niet al minstens tien jaar zo activistisch?”

FI: „Beste Wanda, ik heb grote bewondering voor jouw inzet voor een rookvrije generatie. Je doet dat op een manier die bij jou past als arts en als mens. Alle partners van de Alliantie Nederland Rookvrij hebben samen met de doelstelling van een ‘rookvrije generatie’ in het regeerakkoord en het preventieakkoord een historisch resultaat geboekt. Dat is gelukt doordat we vanuit één heldere strategie werken. Deze strategie hebben we afgesproken in onze partnerovereenkomst die jij hebt ondertekend. Je voert binnen de alliantie telkens een strijd voor een andere lijn. De grote meerderheid van de partners is daar tegen. Als Messi voortdurend kritiek zou leveren op zijn medespelers, binnen en buiten het veld, en zich niet houdt aan het afgesproken spelsysteem, is het gedaan met het succes van Barcelona. Dan is het voor iedereen beter als hij een ander team opzoekt. We kunnen dan allebei op onze eigen manier voetbal blijven spelen. We steken onze energie nu graag in het verder verbeteren van het preventieakkoord en andere maatregelen. Jij gaat nu wederom, en publiekelijk, de strijd aan, met je beste vrienden. De tabaksindustrie is de lachende derde. Waarom doe je dat eigenlijk? Terwijl je weet dat ons doel is om de tabaksindustrie aan te pakken en niet jullie activisme.”

Een historisch resultaat is geboekt met één heldere strategie

WdK: „Je zegt dat de grote meerderheid van de partners tegen onze lijn is. Hoe weet je dat, heb je ze alle 155 geënquêteerd? De beslissing die het bestuur genomen heeft, is gedaan zonder ruggespraak met de partners. Pauline Dekker en ik worden overweldigd door telefoontjes van aangeslagen partners. Vannacht kreeg ik van een besloten internationale anti-tabaksgroep dit bericht: ‘*Health groups are afraid of controversy. The industry exploits this to marginalize campaigns that are effective by getting them perceived as extreme. You just joined that club.*’ Onze standvastigheid komt voort uit onze dertig jaar lange praktijk met patiënten die sterven aan de gevolgen van hun tabaksverslaving. De bijval van patiënten en collega’s is enorm. Niemand wil dat zijn kinderen gaan roken. Met 20.000 tabaksdoden per jaar kun je niet polderen. Een groot probleem heeft actie nodig. Dankzij onze artikelen op *TabakNee* zal geen oud-politicus meer commissaris worden bij de tabaksindustrie. Dankzij ons ‘activisme’ zit de tabaksindustrie niet aan de onderhandelingstafel. De meest effectieve maatregelen, structurele prijsophoging en beperken van verkooppunten, hebben het niet gehaald. Het preventieakkoord is nog niet door de Tweede Kamer. Er is nog geen campagne gevoerd. Er is dus grote druk nodig zodat alle politieke partijen eindelijk beseffen dat deze epidemie nú aangepakt moet worden.”

FI: „Wij zien ook dat deze beslissing wat heeft teweeggebracht. Dat vinden we jammer, omdat we juist hetzelfde doel nastreven: een rookvrije generatie. Onze bedoeling is juist om elkaar te versterken. Jullie verdienen alle eer voor de resultaten die je noemt. Dat heeft onze gezamenlijke strijd tegen de tabaksindustrie enorm vooruit geholpen. Net zoals de vele honderden sportterreinen, speeltuinen, kinderboerderijen en scholen die dankzij de alliantie inmiddels rookvrij zijn. Duizenden kinderen in Nederland kunnen hierdoor rookvrij spelen en sporten. Wij vinden elkaar in de urgentie van tabaksonthouding en we blijven ook de druk opvoeren voor een zo scherp mogelijk preventieakkoord en de uitvoering daarvan. Onze beide benaderingen werken goed. Alleen is het niet altijd handig om vanuit dezelfde afzender tegelijkertijd te onderhandelen met bestuurders van bijvoorbeeld supermarkten en pensioenfonds over het stoppen met tabak en hen ook openlijk te schande te maken. Verschillende afzenders werkt beter. We blijven dan ook graag met je in gesprek - zoals we dat altijd hebben gedaan - over hoe we dat het beste kunnen doen. Zullen we dit gesprek met een kop koffie voortzetten? Kan ik je meteen in persoon laten weten dat de manier waarop we het partnerschap hebben beëindigd niet de schoonheidsprijs verdient.”

WdK: „Wij willen graag samen met de alliantie en haar 155 partners de druk opvoeren. Voor en achter de schermen. In één organisatie. Vanuit de medische hoek komen vele aanbiedingen om daarin te bemiddelen. Daar gaan wij met heel veel plezier op in. Als het niet anders kan, dan is het prettig om te weten dat de staatssecretaris van Volksgezondheid ons als een volwaardige gesprekspartner ziet. Zachte heelmeesters, stinkende wonden. De tabaksindustrie is met haar tentakels het kankergezwell in onze maatschappij. En die moet uitgeroeid worden met alle middelen die er zijn. Ik zal zoete broodjes voor je bakken als jij de koffie meeneemt.”

FI: „Fijn dat we het eens zijn. Ik hoop je snel te zien. Hoe drink je je koffie?”

Floris
Italianer

is voorzitter van
de Alliantie Ne-
derland Rookvrij
en directeur van
de Hartstichting.